

Autor scenariusza: Paweł Ciechan

Przedmiot: język polski

Poziom nauczania: liceum ogólnokształcące

Szkoła: III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie

Klasa: 2a

Temat: Oblicza Konrada w Wielkiej Improwizacji

Czas trwania: 90 min.

Cel ogólny: analiza i interpretacja *Wielkiej Improwizacji z Dziadów cz. III* Adama Mickiewicza

Cele operacyjne w odniesieniu do treści nauczania

Poziom wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości – uczeń:

- definiuje pojęcia: improwizacja, prometeizm, wyrazy wartościujące,
- nazywa przyczyny buntu bohatera wobec Boga,
- wymienia najważniejsze cechy kreacji romantycznego poety-wieszczka,

B. Zrozumienie wiadomości – uczeń:

- streszcza przebieg wskazanej sceny,
- wskazuje poglądy bohatera w kontekście problemów poruszanych przez Konrada,
- wskazuje w monologu Konrada wyrazy wartościujące oraz zabiegi o charakterze retorycznym,
- wyjaśnia związek postawy prezentowanej przez bohatera z jego samotnością

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych – uczeń:

- charakteryzuje poglądy bohatera we wskazanym fragmencie dramatu,
- określa funkcje wyrazów wartościujących i środków retorycznych w wypowiedzi Konrada,
- określa przyczyny radykalnej postawy bohatera w stosunku do Boga, opierając swoje sądy na analizie tekstu dramatu

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych – uczeń

- odróżnia słownictwo neutralne od wartościującego
- ocenia postawę bohatera dramatu

Cele wychowawcze:

- doskonalenie umiejętności współpracy,
- a) - doskonalenie umiejętności uczenia się od siebie nawzajem,
- b) - kształtowanie postawy dialogu i umiejętności słuchania innych.

Metody:

- metoda słów kluczowych,
- burza mózgów
- mapa mentalna
- rozmowa kierowana

Formy:

- praca zbiorowa,
- praca w parach

Środki dydaktyczne:

- tekst dramatu A, Mickiewicza *Dziady cz. III*,
(<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/dziady-dziady-poema-dziady-czesc-iii.pdf>)
- aplikacja Google Jamboard <https://jamboard.google.com/>

- w realiach nauczania zdalnego aplikacja Zoom Meeting lub Microsoft Teams z włączoną opcją Breakout Rooms,
- aplikacja Mentimeter <https://www.menti.com/>

Kształtowane kompetencje kluczowe

Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 2018 r.:

- Rozumienie i tworzenie informacji.
- Kompetencje cyfrowe.
- Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

I. Faza przygotowawcza:

- nauczyciel inicjuje rozmowę na temat zagadnień poruszanych na poprzedniej lekcji, dotyczącej sceny więziennej. Rozmowa poza rekapitulacją już omówionych treści, powinna zmierzać w kierunku przedstawienia postaci Konrada w tej scenie (np. pieśń wampiryczna – dramatyczny wybór między Bogiem a zemstą na wrogach ojczyzny, odczytanie symboli orła i kruka z Małej Improwizacji).
- nauczyciel prezentuje uczniom temat oraz cele lekcji. Wyjaśnia wspólnie z klasą termin „improwizacja” (improwizacje w muzyce, np. Chopin, ale też improwizacje współczesnej kulturze popularnej – np. w hip-hopie) i wskazuje na wyjątkowość Wielkiej Improwizacji w twórczości Mickiewicza i całej literatury polskiej (scena otoczona legendą, sam Mickiewicz miał potwierdzić, że powstała jako całość w ciągu jednej nocy jako owoc weny twórczej wieszczą). Czas poświęcony na realizację tej części lekcji – ok. 10 min.

II. Faza realizacyjna:

- nauczyciel dzieli klasę na pary (w realiach nauczania zdalnego należy wykorzystać do tego opcję Breakout Rooms, która pozwala na połączenie uczniów w losowe pary i określenie limitu czasowego na wykonanie zadania). Zadaniem uczniów jest stworzenie planu monologu Konrada ze szczególnym uwzględnieniem tematów/problemów, które porusza bohater w swojej wypowiedzi. Swoje propozycje uczniowie zapisują na tablicy Jamboard. Każda z par prezentuje efekty swojej pracy (nauczyciel wyświetla na swoim ekranie zapisane na tablicy notatki). Na podstawie propozycji zaprezentowanych przez uczniów, klasa tworzy pod kierunkiem nauczyciela listę problemów, o których mówi Konrad. (załącznik – aktywność nr 1) Czas przeznaczony na realizację działania – ok. 20 min.
- nauczyciel ponownie inicjuje pracę w parach. Każda z par dostaje jedno z zagadnień (oblicza Konrada) opracowanych w poprzedniej aktywności. Uczniowie szukają odpowiednich fragmentów w tekście dramatu, wskazują na słowa kluczowe interpretują ich sens, tworząc szczegółowy obraz poglądów bohatera w kontekście zadanego problemu. Wyniki swojej pracy zapisują ponownie na tablicach Jamboard. Na podstawie propozycji zaprezentowanych przez uczniów, klasa tworzy pod kierunkiem nauczyciela kreację postaci Konrada (załącznik – aktywność nr 2). Czas przeznaczony na realizację działania – ok. 25 min.
- nauczyciel zwraca uwagę uczniów na emocjonalność wypowiedzi Konrada (czy emocje wpływają na wypowiedź bohatera?). Wprowadzona zostaje definicja wyrazów wartościujących jako m.in. sposobów wyrażania emocji w tekście literackim. Uczniowie w parach, w których pracowali wcześniej, wracają do opracowywanych wcześniej fragmentów tekstu i szukają tam wyrazów wartościujących i określają w jaki sposób operowanie tymi wyrazami przez bohatera wpływa na przekaz jego wypowiedzi oraz (jeśli danej grupie jest to możliwe) jak te wyrazy kreują obraz odbiorcy monologu - Boga. Prezentowane propozycje uzupełniają stworzone wcześniej „oblicza” bohatera (załącznik – aktywność nr 3). Czas przeznaczony na realizację działania – ok. 25 min.

III. Podsumowanie lekcji

-nauczyciel prosi aby każdy z uczniów za pomocą przygotowanej ankiety w aplikacji Mentimeter, wypisał w formie rzeczownika w mianowniku trzy cechy, które po przeprowadzonej lekcji uważa za najistotniejsze dla postawy Konrada w scenie Wielkiej Improwizacji. Następnie, kiedy wyniki ankiety zostają udostępnione w formie ilustracji graficznej, uczniowie uzasadniają w kontekście treści sceny obecność najczęściej pojawiających się odpowiedzi. Czas przeznaczony na realizację działania – ok. 10 min.

IV. Praca domowa

Napisz dłuższą wypowiedź na temat: „Czy emocje bywają dobrym doradcą? – emocjonalne oblicze bohatera literackiego w kontekście Wielkiej Improwizacji”.